

ביום הכפורים עם ספורי דבורה בארון

בשפתיים רוטטות: את זה מבני אהבתי מאד, ואת ההוא — שנאתי ולא אדע למה נולד לי...

שונים הסיפורים. מהם שנשרו בקלות כפרי בשל שתבע כי יקטפוהו, ומהם שהועלו מתוך סיוט מכאיב, מתוך מאמץ רחשי-הדווי.

ובמרכז יתומי החיים המרובים, שאימצה לה דבורה בארון — שנים: אביה ואמה.

דמות האב הנעלה, הנושאת עמה סוד טמיר של עולמות אחרים, עולמות זיו שיכפרו על המצוקה והקדרות של ההויה הזמנית כאן עלי אדמות, ודמות האם, שטמנה עמוק בלבה את אכזבת געוריה הנוחרים למען קבל את היעוד שהקרה הגורל לפנייה להיות מלווה צנועה ומסורה לאדם אהוב, גדול ועני.

שני אלה, כניעתם הגאה לציוויי הייהם למען הורות דרך לאחרים — הם אשר הורו גם לדבורה בארון את שבילה בעתיד: לקבץ את הבנים הנידחים של עיירות ישראל ולספר עליהם לא כאמן בלבד, אלא גם כאם דואבת על גורלם.

דעך יום הכפורים, עם תפילות-דבורה בארון לשלום בנים יתומים קידמתי את הערב ואת החולין המתעוררים. ושוב חזר ונשנה ההרהור העקש: לו יכולנו לצרף יחד בכל רחבי תבל את כל כוחות האם, את כל עצמת אהבתה — ונצחנו.

רבקה כ.

יום הכפורים שנת ת"ש. יום שנפגשים בו שפע שמש קיץ ורמזי סתיו סמליים ודממה מבורכת פרושה על העיר הגדולה, ומרחוק — צללי הרבבות שהפכו ערמות מרוסקות בערי פולין, בכתיה ודוכיה, של אלה שנפלו ועוד יפלו כחינקות שדודים על לא עוון בכפם.

כאילו אבוש בעד מקלט הקירות, בעד שלנת המעון והתינוק העליז בחדרי, כאילו לחטא ייחשב לי הנופש של יום המרגיע, והשקט הטוב שברחובות.

אולי טוב היה להתפלל... לעמוד בדומית היכל לא בני ולטעון, לבכות ולבקש על בנים שנולדו, על לבבות שנשמו, נאחזתי בסיפוריה של דבורה בארון, והיו לי פתאום לתפילה שביקשתי, ויחד כרענו בפני אחד גדול וטוב, כי ישים עלינו יד חמה אבהית.

כאן, בסיפוריה, נפגשים יחד הטוהר האנושי החמים עם רשעות אדם סתמית, והעיריה הדלה משקפת תהומות תבל.

רוחה של אם מהלך בין דפי סיפוריה, רבים הם בניה של דבורה בארון, אחד לאחד תלקט היד האמיצה ותציגם קבל עם ועדה במערומי נפשם, ללא רחם, ללא הצנע, ופעם נוהר העירום בשקיפות ההויה התמה הנכנעת, ופעם יופיע בערית שפלותו שתעורר סילוד.

ואולם לצדו של כל דף ודף תעמוד היא עצמה ותלחש